

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročnino, reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravništvo v Ljubljani, Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ul. 6/I. Vse pošiljate je pošiljati franko. Reklamacije so proste poštnine. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 312.

UČITELJSKI TOVARIŠ

Stanovsko politiško glasilo UJU. - Poverjeništvo Ljubljana

Licealna knjižnica
1058 Ljubljana, Strossmayerjeva ulica,
II. drž. gimn. (Bpl.)

Izhaja vsak četrtak. Naročnina — a neorganizirani inozem. izna št. Pov. ima s čla. naročn. v glase in rekl. kladne novice vsak vrst je plačati po Din 2.50 od petih vrst. Inzeratni davek posebej. Pošt. ček. ur. 11.197.

Za enotno organizacijo.

Vseučiliški profesor dr. Jovanović nas je v Beogradu na kongresu UJU opomnil, da nacionalni, politični, verski in kulturni boji izražajo na veljavi in se razvijajo v vsi jakosti pred nami socialni boji za katerega se moramo usposobiti.

Zdi se mi da so šle besede profesora Jovanovića precej mimo nas kot konstatacija brez vsakega pomena. In vendar mora biti človek sled. ako ne opazi takoj da so te besede globoke in resnične od začetka do konca. Kdo se danes zveni za vsekakor že pritiene vzdihne SLS, da je vera v nevarnosti, kdo se še briga za obupne klince SDS, ki poziva na boji zoper klerikalnega zmaja? Socialna vprašanja silijo na dan in pretresajo stranke s starimi kulturnimi programi. Odkod drugod izvira naenkrat nesloga v močnejši radikalni stranki odkod demokratska zajednica? In kaj je nazadnje Radičev pokret, ki ga tudi ne smemo smatrati za nekaj neznanega če ne socialno gibanje?

Ne nomaga vse nič boji stanov za proster na solcu je tu in mi ga ne bomo soravili s sveta najmanj na ta način da rimo v glavo v pesek. Če to bilo solah kdaj je potrebno danes, da so stneio naše vrste in da stopimo edini in močni v borbo. Sama enotna učiteljska organizacija obrta na Udrženje vseh državnih nameščencev nas more rešiti, da nas drugi ne pohodijo.

In ravno sedaj vlada taka razdrapanost. Največja nesreča je, če naidejo veliki časti majhna ljud, to velja v malem tudi za nas.

Narodno edinstvo! — Ali naj nas res loči to?

Naj bi se vendar ozlasil enkrat kak tovariš ki mu narodno edinstvo vzkipeva iz srca da bi nam lepo jasno in trezno razložil da se to ne izrablja le kot strankarsko geslo temveč da vsebuje ta poim veličastno idejo ki jo državno edinstvo, katerega zdrave temelje ustvarja deklaracija — ne doseza. Razloži naj nam tudi, zakaj mora to nriti v program organizacije ravno osnovnošolskih učiteljev ko meščanskošolski učitelji in srednješolski profesorji lahko izhaja tudi brez teh dveh besedi v svojem stanovskem programu. Lepo jasno naj nam razloži na nas ho mogoče prepričal. Če pa tega vsi skupaj ne zmorejo, naj da že enkrat onuste to žonvrliranje z internacionalci itd., se nam pridružio in pomagajo vraditi.

Agilni so, to se jim mora priznati. Da bi le hoteli to svojo agilnost porabiti v svojo korist organizacije. Naj navedem samo en primer. Priopominj, da je zrasel ta predlog na zelniku upokojenega tovariša ki ima bogate izkušnje v organizatornem delu.

Organizacije kjer so zastopane struie z različnimi nazirani, morajo biti osnovane in upravljane na demokratični podlagi. Drugače ni potrebne discipline. Brezobzirno majorizirati se danes ljudje ne dajo več. Dolžnost organizacije je, da upodi vsem umravičenim zahtevam, tudi manišme. Volilni sistem za naš upravni odbor je zastarel in je ostanek iz prejšnjega stoletja. Potrebno je da se čim prej modernizira in uvede proročni sistem. Najprilavneje bi pač bilo, da bi se vršile volitve na način kakor so se vršile v trnovsko in obrtno zbornico samo da bi naj bile javne, ker bi bila kontrola potem mnogo lažja.

Kje je med nami količkaj objektivni človek, ki bi se ne strinjal s tem predlogom ali smatral tako zahtevo za neupravičeno? Tako bi prišlo tudi z one strani nekaj najboljših do besede v organizaciji ki bi delali za blaginjo stanu. Prepričan sem, da bo tudi nie poučila najboljša bodočnost, da so razne politične ekstrature nam vsem samo škodljive.

Sicer bi se na moral vsakdo zavediti da je prvi pogoj dobre organizacije disciplina. Sai ni nikomur zabrameno, da bi ne smel imeti v kakih zadevi drugačnega mnenja. Svoje ideje lahko tudi svobodno pronačira, toda dokler nima za seboj večine mora upoštevati tudi voljo nasprotne večine in se ji pokoriti. Kdor tega ne stori je škodlivec in uničevalec naše blaginje.

Za toliko razumno bi lahko imel učitelstvo vsakdo da se bo končno le odločilo za ono kar bo za nas najboljše. — Zakaj smo pa mi čakali z deklaracijo dolga leta in smo ostali mirni, dokler je vodstvo poznalo disciplino?

Enotno organizacijo potrebujemo, samo enotno organizacijo! To in to društvo je sklenilo svoi izstop iz UJU da se bo osnovalo v okraju druzo društvo — to ni nič.

Če nimamo v sebi toliko moralne moči da bi se bojevali za svoji stan dostojno poskrbimo se vsak v svoji kot in čakajmo, kaj bo... Čemu bi kazali svetu svojo revščino?

Jaz nimam denarja za članarino organizacijam, ki bi se za malenkosti preklale med seboi ko nam lile voda v erlo. Bodimo veliki in pripravljamo ter usposobimo se za resen in težak social-

ni boji ki nas čaka da ne bodo šle razmere in drugi preko nas — v našo škodo!

Fran Samec.

Resna beseda v resnem času.

Kdorkoli ima danes še zanimanje, da gleda in motri razmere in življenje tudi preko plota, ki mu obdaia lastno dvorišče mora priznati, da živimo v iako resnih da celo v kritičnih časih. Na katerokoli polje javnega udeistvovanja se ozremo povsod vidimo iako malo razveselivega in vzodbuialočega, pač pa prav mnogo naravnost odbilaločega in trkega tako da mora biti posameznik silno kremenit značaj, da ne omaga v svoji trdni veri na boljšo in lenšo bodočnost posameznih stanov in celokupnega naroda.

Politično strankarskih in vladnih kriz smo že tako navajeni da se že malokdo izmed širše javnosti zmeni zanje. Gospodarske krize se pojavljajo kakor gobe na dežju ter nam režejo globoko v meso. Do kulturnih kriz pa soloh ne pridemo, ker smo preveč zaposleni z drugimi vitalnejšimi.

Da ob takih prilikah ne izostanejo stanovske krize, je samo ob sebi umevno in naravno Sai so posamezni stanovi le del celokupnosti le kolešje, ali pa celo samo zobci ustroja ki ga zovemo narod država. In čim tesnejši je kak stan spojen s celoto, tem bolj in tem prej boje tudi občutil sam na sebi in v sebi takozvano krizo.

Zato se po mojem mnenju ne sme jemati takih odjavov v posameznih stanovih oretrezično. Sai so vendar docela naravna posledica prilik in razmer v katerih živimo. To je prinesel tok časa in razvoj razmer.

Tragično, naravnost obupno in tudi nenaravno bi bilo, ako bi n. pr. učitelstvo v času ko išče vsa izhoda in novih notov iz splošnega kaosa sedanjosti v boljšo bodočnost stalo prekrizanih rok s pogledom nrtim v preteklost. Zakaj ravno v tel burni in težki sedanjosti si kujemo bodočnost. Sedaj živeča generacija utira in prilavlia pot lenše bodočnosti ne sebi ampak onim ki pridejo. In to je niena sveta dolžnost, da prav nič drugega.

Življenje je boji in boji je življenje. Resničnost teh besed čutimo vsak dan boli in jaz sem vsaj za svojo osebo uverien, da bodo prišli nad nas vse —

in seveda naš stan gotovo ne bo izvzet — še vse huiši časi v moralnem in zmotnem oziru. Le motrite razvoj razmer in prilik zadnjih let objektivno z nekoliko širšega vidika in pritrđili boste sami, da še niste videli konca trpljenja da ni nikier nobene ustaljenosti ampak še vedno vse vre kipi se koleba in viši v zraku. To je novoina doba, sicer kruta in težka, a vendarle naravna.

Ko ustvarjamo bodočnost, da nikdar in nikakor ne smemo zapustiti tal sedanje realnosti. Zakaj bodočnost temelji na sedanjosti. Zato ni posebno modro pečati se preveč s problemi, kateri niso aktualni in katerih končna rešitev je še daleč v bodočnosti med tem da več ali manj zanemarjati naravnost vitalna vprašanja sedanjosti.

Pa da govorim konkretno.

Naše vrste razburja in razdvaja narodno edinstvo. To je problem, katerega bode rešila bodočnost in radi tega vprašanja nimamo niti drobtinice manj kruha in nas trenutno prav nič ne peče. Vrh vsega je pa ta problem tako zamotan, da se ga naši največiji učeniaki in prve avtoritete skoro niti ne dotaknejo Mi pa na dolgo in široko razpravljamo o tem, med tem, ko je vse polno vprašani ki nam naravnost režejo v meso in kri n. pr. novi šolski zakon novi učni načrti, povišanje službene dobe, zmanjšanje priemkov, izobrazba učitelstva, njegovo kulturno delo, spošteev vsega državnega, uslužbenstva v enotno odprdnosti zmožno falanžo itd., da ne omeniam gospodarskega vprašanja. Hic Rhodus hic salta, prijatelji v in izvzen oozicije!

Pa še besedo o naši najnovejši opoziciji. Ponovno sem že pisal o tem in tudi drugi, da je vsaka stvarna opozicija ki se legalno udeistvuje zdrava in naravnost potrebna v vsaki organizaciji. Kadar pa zaide opozicija v strokovni organizaciji na osebno ali pa politično polje, takrat pa ubija ne načel in idej in tudi ne večine, ampak sama sebe. Ko se je začel in vršil preokret v naši organizaciji često v preostrih oblikah ni sedani večini niti na misel prišlo, da bi izstopila iz organizacije, na čeprav pronaade s svojimi idejami. Nam ie bila in

LISTEK.

Novi učni načrt za učiteljska in stališče glasbenega pouka.

Komisija za sestavo novega učnega načrta je dokončala svoje delo in te dni se je začelo že z njegovo uvedbo. Naidalekosežnejše izpremembe so se izvršile glede glasbenega pouka.

Predno začnemo s tozadevnimi ugotovitvami si ie treba pogledati dosedanje učne načrte z ozirom na stališče glasbenih predmetov. Poučevala se je doslej v poedinih pokrajinah glasba v sledeči izmeri:

SRBIJA			
Cerkveno petje	Notno petje (teorija)	Sviranje (na vijolini)	Skupno število ur
Vsak letnik po dve uri; 4 × 2 = 8	Vsak letnik po dve uri; 4 × 2 = 8		16

HRVATSKA				
Petje	Vijolina	Klavir	Orgle	Skupno število ur
Vsak letnik po dve uri; 4 × 2 = 8	Vsak letnik po eno uro; 4 × 1 = 4	Prva dva letnika po eno uro; 2 × 1 = 2	Vilja dva letnika po eno uro; 2 × 1 = 2	16

SLOVENIJA			
Petje	Vijolina	Skupno število ur	Klavir in orgle neobvezno na moških zavodih. Na ženskih je klavir obvezen za one gojenke, ki ne igrajo vijoline.
Vsak letnik po dve uri; 4 × 2 = 8	Vsak letnik po dve uri; 4 × 2 = 8	16	

Glede celokupnega števila učnih ur ne najdemo torej prav nobenih razlik v poedinih učnih načrtih. Pač pa se iavljaio bistvene posebnosti glede organizacije. V Srbiji n. pr. ne najdemo pouka v orgljanju (in klavirju), ker pravoslavna liturgija ne uporablja tega instrumenta. Pač pa se spet v večini meri zoi cerkveno zborovo petje in to iz navedenega vzroka.

Na Hrvatskem je močno spoiena z učiteljsko službo orglarska, kjer naide svoi izraz v ondotnem učnem načrtu. V Sloveniji ne najdemo več mnogo učiteliev-organistov: vsled tega ie postal ta predmet neobvezen. Dosedanji učni načrti so torej vzrastli na podlagi podanih prilik ter so vsled tega povsem odgovarjali dejanskim potrebam.

In kako ie sedaj z glasbo v reformiranem skupnem učnem načrtu? Pričakovali bi, da bi se bile obdržale volilne misli ki so ustvarjale bivše učne načrte; a temu ni tako. Že od vsega početka moremo ugotoviti neko smotreno zastopavanje glasbenih predmetov in s tem v

zvezi izdatno reduciranje števila odmerjenih učnih ur.

V prvem, enotno zasnovanem učnem načrtu ki ie bil izdelan z dne 22. junija 1925. P. br. 7825, ie vadlo število učnih ur iz glasbe takoi od 16 na 9, kar kaže naslednja razpredelnica:

Petje in sviranje (na vijolini)				
I.	II.	III.	IV.	Skupaj
3	3	3	0	9

«Nastavni plan in program» ie zaukazal, da ie smatrati petje in sviranje (na vijolini) kot en predmet koiega ie obravnavati v treh urah nedelieno. (V tem učnem času naj bi se obravnavala nevska tvarina, t. i. gojilo naj bi se praktično petje obravnavala naj bi se teoretiška snov, vršile muzikalno-diktatne vaje ki so za izobrazbo muzikalitete toli važne, izpraševalo naj bi se in se gojilo tudi sviranje na vijolini) Za vse to skupaj ie določiti en sam red v napredku. Tukaj stoji pač najboljši praktik pred zagonetko. Načrt, ki ie vzbudil nemalo začudenja, ie degradiral predmet umetniškega značaja na nivó faktičnih veščin in vse reforme, ki so se tekom 19. stoletja izvedle v prid našim predmetom, so bile kratkomalo uničene.

Razveseljivo ie bilo, ko ie ministrski odlok z dne 23. decembra 1925 (P. br. 16.507) navedeno naredbo razveljavil. Motiviral se ie oston s tem da se pri sestavi omenenega učnega načrta ni oziralo na mnenie in izkušnje strokovnjakov. To se naj zodi pri sestavi novega učnega načrta. Predstavniki poedinih učnih predmetov naj bodo zaslišani in domače učiteljske konference naj obravnavajo skupno to zadevo.

To se ie zgodlo. Zgodilo pa se ni, da bi se bili ti predlogi tudi upoštevati. Izvestno so bili predlovi prav različni, a gotovo ie da ni predlagal noben strokovni nastavnik v celi državi redukcije števila učnih ur za svoji predmet. Bili so pa tam tudi predlozi organizacije glasbenih učiteliev. Novi nastavni plan z dne 5. oktobra 1926 O. N. br. 32.130 ie prinesel torej novo, še huiše presenečenje. Iz razpredelnice

Petje in sviranje (na vijolini)				
I.	II.	III.	IV.	Skupaj
2	2	2	2	8

ie razvidno, da se ie celokupno število glasbenih ur znižalo kar za polovico (16 : 8). Ker so se v drugih predmetih učne ure zvišale in so se nvedli tudi